

فراوانی کم‌خونی ناشی از فقر آهن در زنان باردار مراجعه کننده به مراکز بهداشتی درمانی شهر شیراز در سال ۱۳۸۷ و ارائه طرح آموزشی

نادر شریفی^۱، فرشته مجلسی^۲

۱. کارشناس ارشد بهداشت، دانشگاه آزاد اسلامی واحد شهرکرد، دانشکده پرستاری، مامایی و بهداشت
۲. استاد ارتقاء سلامت و آموزش بهداشت، انستیتو تحقیقات بهداشتی، دانشگاه علوم پزشکی تهران، دانشکده بهداشت

وجود دارد. یافته‌ها نشان می‌دهد که میان کم‌خونی فقر آهن و سابقه سقط رابطه وجود دارد ($p=0/034$). هم‌چنین رابطه میان فاصله حاملگی فعلی و حاملگی قبلی با کم‌خونی ناشی از فقر آهن معنی‌دار بود ($p=0/017$). مطالعه صورت گرفته در اسکندریه نیز موید این مطلب است. نتایج بررسی نشان می‌دهد که رابطه معنی‌دار میان عدم مصرف آهن قبل از حاملگی و کم‌خونی فقر آهن وجود دارد ($p=0/029$). علاوه بر این مطالعه حاضر نشان داد که رابطه معنی‌دار و قوی میان سابقه کم‌خونی و کم‌خونی فعلی ناشی از فقر آهن در مادران باردار وجود دارد ($p=0/001$).

با برنامه ریزی‌های کلان جهت بهبود وضعیت اقتصادی اجتماعی و ارائه برنامه‌های آموزشی مناسب باید در جهت پیشگیری و درمان کم‌خونی فقر آهن و بهبود سلامت مادر و جنین اقدام نمود. [م ت ع پ ز، ():]

References

1. Breyman C. Management of iron deficiency anemia in pregnancy and the postpartum. ITO Textbook. Available from: <http://irontherapy.org/a.php3?d=ob/gyn-obstericts-gynecology--52&=Iron-prophlaxis-pregna>.
2. El-Shazley MK, Ibrahim AG, Masoud GM. Risk factors of anemia among women in the child bearing period and preschool children in Alexandria. J Egypt Public Health Assoc 1996; 71(3-4): 229-41.
3. Meda N, Mandelbrot L, Cartoux M. Anaemia during pregnancy in Burkinafaso, West Africa, 1995-96: prevalence and associated factors. DITRAME Study Group. Bull World Health Organ 1999; 77(11): 916-22.

شیوع آنمی فقر آهن در حاملگی ۳۵ تا ۷۵ درصد در کشورهای در حال توسعه و ۱۸ درصد در کشورهای صنعتی می‌باشد. WHO برآورد کرده است که کم‌خونی فقر آهن در حدود ۲۰ درصد از ۵۱۵۰۰۰ مرگ مادری در سال ۲۰۰۵ در سطح جهان شرکت داشته است.^۱ این مطالعه یک بررسی cross sectional است که بر روی زنان باردار مراجعه کننده به مراکز بهداشتی درمانی شهر شیراز صورت گرفت. تعداد حجم نمونه ۴۰۰ نفر تعیین گردیده و نمونه‌ها با استفاده از روش نمونه‌گیری طبقه‌ای انتخاب شدند. آنالیز اطلاعات با استفاده از نرم افزار SPSS-15 صورت گرفت. در مجموع میزان کم‌خونی ناشی از فقر آهن در افراد مورد بررسی با توجه به شاخص هموگلوبین کمتر از ۱۱g/dl، ۱۲/۳ درصد به‌دست آمد. مطالعه حاضر نشان داد که ۱۳/۹ درصد از زنان باردار در گروه بی‌سواد و ابتدایی، ۱۸/۱ درصد از زنان باردار دارای سطح تحصیلات راهنمایی و تنها ۶/۳ درصد زنان باردار با سطح تحصیلات متوسطه کم‌خون هستند، بنابراین میان سطح تحصیلات پایین و کم‌خونی فقر آهن رابطه معنی‌دار وجود دارد ($p=0/032$). در مطالعه صورت گرفته در اسکندریه نیز در مورد عوامل خطر کم‌خونی در بین زنان دوره باروری و کودکان، بی‌سوادی از عوامل خطر ایجادکننده کم‌خونی در میان زنان شناخته شد.^۲ براساس یافته‌ها ۱۷/۲ درصد ساکنین منزل اجاره‌ای و تنها ۹/۴ درصد ساکنین منزل شخصی و سازمانی، کم‌خون بودند بنابراین میان سکونت در منزل اجاره‌ای که نمودی از وضعیت اقتصادی ضعیف می‌باشد و کم‌خونی فقر آهن رابطه معنی‌داری وجود دارد ($p=0/022$). مطالعه انجام شده در بورکینافاسو نیز نشانگر این مطلب است که رابطه معنی‌دار بین موقعیت اقتصادی اجتماعی و کم‌خونی در زنان باردار